

LTO Noord afdeling Hollands Kroon

Enquête gebiedsplan Wieringermeer

Conclusies en Aanbevelingen

13 maart 2020

SAMENVATTING

De gemeente is er niet in geslaagd om meer draagvlak en begrip voor het gebiedsplan Wieringermeer te creëren. Bijna 95% van de 450 deelnemers aan de LTO Noord-enquête geven dit aan. Bovendien zegt een grote meerderheid zich niet te herkennen in het advies dat over het gebiedsplan is opgesteld door adviesbureau BVR. Wat LTO Noord Hollands Kroon betreft kan dit advies daarom nauwelijks dienen als basis voor aanpassingen in het concept gebiedsplan.

Een gedegen onderzoek zou de basis moeten vormen voor de omvang en invulling van het uitbreidingsgebied rondom Agriport (Agri++). LTO Noord Hollands Kroon stelt in dit verband het volgende voor:

- *Kondig een stop op de bouw en vergunningverlening aan datacenters af zoals de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer dat eerder hebben gedaan. Inventariseer vervolgens de stand van zaken en bepaal hoeveel datacenters nog duurzaam en circulair kunnen worden opgenomen rondom Agriport.*
- *Sta alleen datacenters en glastuinbouw toe in het Agri++ gebied zoals BVR adviseert. Behandel alleen andere aanvragen als ze bijdragen aan het agrarisch cluster. Volg dan een transparant traject waarbij de inwoners vroegtijdig worden betrokken.*
- *Als ontwikkelingen niet voldoende bijdragen aan de ontwikkelingen binnen Agri++ sta deze dan niet toe. Creëer geen mogelijkheid om ongewenste ontwikkelingen af te kopen middels een gebiedsfonds.*
- *Stel de omvang van het Agri++ gebied vast op basis van een onderzoek naar de ruimtebehoefte van de huidige agrarische sector, de glastuinbouw en het aantal datacenters dat nog duurzaam en circulair kan worden opgenomen.*

Aanvankelijk werd het zoekgebied Agri++ veel groter vastgesteld (2.500 ha) dan de verwachte ruimtebehoefte aan glastuinbouw en datacenters (200-400 ha). Bovendien kunnen bedrijven die niet passen bij de beoogde ontwikkelingen in het gebied dit afkopen middels een donatie in het gebiedsfonds. Het lijkt erop dat hiermee gepoogd is een groot blanco vel in de Wieringermeer te creëren waar van alles mogelijk is zolang je voldoende geld meeneemt.

Mede door de houding van de provincie Noord-Holland is de burgerparticipatie bij het gebiedsplan minimaal gebleven ondanks dat gemeente hier wel op aandrong. Gevolg is dat de burgers het gevoel hebben gekregen dat ze hierdoor buitenspel zijn gezet. Ruim 97% van de deelnemers aan de enquête geeft aan dat de gemeente de plannen beter had moeten overleggen en hier in de toekomst lering uit moet trekken.

Vanwege deze ervaring zijn burgers bang dat hun mening door de provincie Noord-Holland uiteindelijk terzijde wordt geschoven. Wij willen de gemeente daarom nadrukkelijk vragen ervoor te zorgen dat haar burgers niet wederom buitenspel worden gezet. Vraag aan de provincie en het waterschap groen licht om het democratische proces rondom het gebiedsplan zijn weg te laten vinden zonder verdere inmenging van hen.

INLEIDING

Na een traject van 2 jaar heeft de gemeente Hollands Kroon in juni 2019 het gebiedsplan Wieringermeer gepresenteerd. De gemeente geeft hierin haar visie op de inrichting van de Wieringermeer voor de komende 10 jaar.

De gemeenteraad heeft het gebiedsplan nog niet vastgesteld. In de vergadering van 25 juni 2019 werd met vrijwel algemene stemmen een amendement aangenomen. In dit amendement werd bepaald dat:

- *De gemeente in overleg moest treden met de stakeholders over onder andere de gevolgen voor de leefomgeving, de pachtsituatie, circulariteit en de agrarische sector en daarover te rapporteren aan de raad.*
- *Het Agri++ zoekgebied nu te beperken tot in totaal 750 ha en na een periode van 5 jaar te bezien in hoeverre er behoefte bestaat aan verdere uitbreiding, afgezet tegen gerealiseerde verwachtingen.*
- *Het op dit onderdeel vernieuwde gebiedsplan opnieuw ter besluitvorming voor te leggen aan de raad.*

In opdracht van het College van B&W heeft adviesbureau BVR in samenwerking met het ambtelijk projectteam in december 2019 en januari 2020 een reeks openbare dialoogsessies gehouden waarvan eind januari een advies is gepresenteerd.

Visie LTO Noord Hollands Kroon op de ontwikkelingen

LTO Noord Hollands Kroon was verheugd over het amendement dat door de gemeenteraad is aangenomen. Eindelijk kwam er meer overleg met de inwoners over de plannen. Iets waar wij al eerder nadrukkelijk om gevraagd hadden.

Het uiteindelijke advies van BVR dat op basis van de sessies is opgesteld kwam naar onze mening echter niet overeen met hoe wij de sessies hadden beleefd. Hoewel alle argumenten voor en tegen zijn verzameld, is er geen 'gewicht' gegeven aan deze argumenten. Het maakt nogal verschil of 80% voor dan wel tegen is. Dit valt echter niet meer te achterhalen in het advies van BVR. Verder zien we dat een aantal onderwerpen (o.a. circulariteit en pacht) niet of nauwelijks aan de orde zijn geweest terwijl dit wel nadrukkelijk is benoemd in het amendement.

Kortom: wij betwijfelen of het advies van BVR wel een juiste weergave is van de mening van de inwoners. Om het onderzoek van BVR ook kwantitatief te kunnen duiden hebben wij een enquête opgesteld en verspreid onder inwoners van Hollands Kroon. Hieraan hebben 450 mensen deelgenomen. Dat is ruim 3 maal zoveel als er deelnemers waren aan de door de gemeente georganiseerde dialoogsessies. Van deze groep hebben overigens 108 mensen deelgenomen aan de enquête.

De enquête bestaat uit een 20-tal vragen. De vraagstelling hebben wij getracht dusdanig te formuleren dat ook de kansen en mogelijkheden die Agri++ de Wieringermeerpolder en gemeente Hollands Kroon biedt naar voren komen. De uitslag van de enquête hebben wij verwerkt in een apart verslag. In dit advies zullen wij terugrijpen op de diverse onderdelen van dit verslag. Opvallend is hoe massaal de respondenten gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid eigen aanvullingen en ideeën toe te voegen. Deze zijn ter illustratie opgenomen in dit verslag. De volledige uiteenzetting is te vinden in de rapportage.

INHOUD

Samenvatting	1
Inleiding	2
1. Begrip, draagvlak en herkenning	4
1.1 Begrip en draagvlak.....	4
1.2 Herkenning.....	4
2. Adviesbureau BVR	6
3. Omvang Agri++ gebied	8
3.1 Hoe is de omvang van Agri++ bepaald?	8
3.2 Onderzoek ruimtebehoefte huidige agrarische sector.....	9
4. Circulariteit en datacenters	11
4.1 Energiebehoefte.....	11
4.2 Restwarmte	11
4.3 Vestigingscriteria datacenters.....	12
5. De Wieringermeer... een blanco vel?	14
6. Aspecten naast Agri++	18
6.1 Cultuurhistorisch waardevolle gebieden.....	18
6.2 Pachtbedrijven in het Agri++ gebied	19
7. Wie gaat er over Gebiedsplan Wieringermeer?	20

1. BEGRIP, DRAAGVLAK EN HERKENNING

Van de 450 deelnemers aan de enquête hebben er 108 deelgenomen aan de dialoogsessies georganiseerd door de gemeente. Aan de gehele groep hebben wij de vraag gesteld of zij zich herkennen in het advies van BVR. Hierin is ook de antwoordoptie opengesteld: "Ik heb hier geen mening over, ik ben niet bij de bijeenkomst aanwezig geweest". Die categorie is hier verder buiten beschouwing gelaten.

1.1 Begrip en draagvlak

Belangrijke opgave van de gemeenteraad was om meer begrip en draagvlak te creëren voor het gebiedsplan. Bijna 95% van de deelnemers aan de enquête geven aan dat dit de gemeente niet is gelukt.

1.2 Herkenning

Bijna 75% van de respondenten geeft aan dat er geen extra begrip en draagvlak voor het gebiedsplan is ontstaan. Bij de groep die wel aanwezig is geweest bij een stakeholdersbijeenkomst was het percentage dat zich niet of nauwelijks herkende in het advies van BVR nog iets groter: 80%.

CONCLUSIE

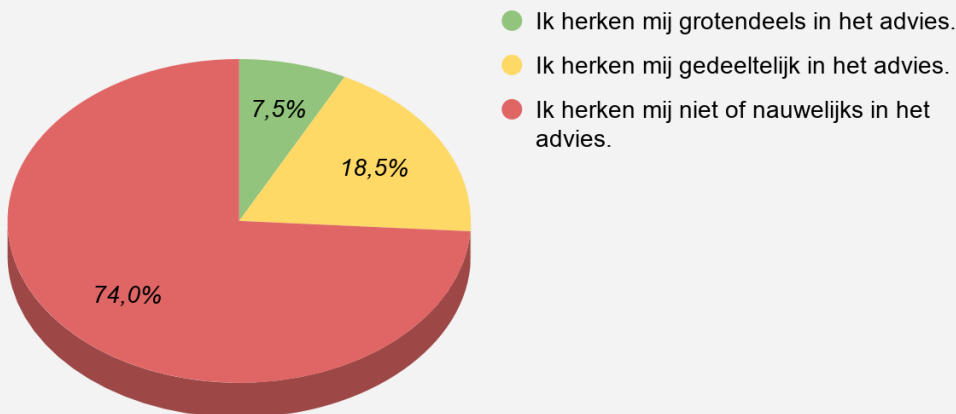
De gemeente is er niet in geslaagd meer begrip en draagvlak te creëren voor het gebiedsplan. Van de 450 deelnemers aan de enquête geeft bijna 95% aan dat dit niet is gelukt.

Belangrijke conclusie is dat het advies van BVR geen juiste weergave is van de mening van de deelnemers aan de sessies. Als het college van B&W zich wil baseren op de mening van de inwoners bij het opstellen van het nieuwe gebiedsplan dan is het advies van BVR dus niet het juiste uitgangspunt.

ADVIES

Het advies van BVR kan nauwelijks als basis dienen voor het nieuwe concept gebiedsplan omdat veel inwoners zich niet of nauwelijks herkennen in het advies.

Vraag 4: In hoeverre herkent u zich in het door BVR opgestelde advies?

Aanvullingen van respondenten

- "Ik hoopte dat we onze stem kunnen laten horen, maar ik krijg het idee dat alles allang al rond is en wettelijk gezien de burger gevraagd moet worden naar zijn mening maar je een hier niets mee gedaan wordt. Het is simpel zat, waar geld te verdienen zal zijn, door grote Amerikaanse bedrijven met veel geld te plaatsen op akkerbouwgrond is veel interessanter als een boer die geen cent meer over houdt door alle regeltjes en in een kwaad daglicht word gezet door al zijn zogenaamde uitstoot!"
- "Bij de bijeenkomst zijn punten aangedragen die in het verslag niet voorkomen of geminimaliseerd zijn".
- "Aan het begin van de bijeenkomst werd gesproken over de mooie polder die we nu hebben, wat is daar straks nog van over na realisatie van alle plannen?"
- "Zorg dat de mening van de inwoners ook daadwerkelijk meegenomen word bij insprek avonden en organiseer deze niet alleen voor de vorm!"

2. ADVIESBUREAU BVR

Tijdens de sessies presenteerde adviesbureau BVR zich als partij die een onafhankelijk advies opstelt voor de gemeente Hollands Kroon. Ten tijde van de verslaglegging bleek dat BVR ook al betrokken was geweest bij het opstellen van het Gebiedsplan.

Wij vragen ons af in hoeverre BVR haar onafhankelijke rol kan waarborgen als zij ook al betrokken is geweest bij het opstellen van het plan. De indruk zou namelijk kunnen ontstaan dat "de slager hier zijn eigen vlees aan het keuren is". Overigens willen wij niet suggereren dat dit hier ook het geval is geweest maar om alle schijn te voorkomen had het wellicht beter geweest om dit aan een andere partij over te laten.

Concreet leidt het advies van BVR tot een aantal voorgestelde wijzigingen in het gebiedsplan. Kort samengevat komen deze hierop neer:

- Verklein en bestem het AGRI++ gebied tot 750 ha rondom Agriport.
- Rond eerst Agriport af en ga daarna pas aan de slag met AGRI++.
- Stem de woningbehoefte af op de vraag.
- Leg vast dat in AGRI++ alleen datacenters en glastuinbouw is toegestaan.
- Schrap de Schelpenbolweg als 'cultuurhistorisch waardevolle structuur'.
- Schrap 'windmolen de Ambtenaar' als bijzondere plek.
- Voeg 'de Pishoek' toe als bijzondere plek.

De eerste 4 punten zien wij niet als echt als wijzigingen. Deze waren toch al de bedoeling van de gemeente of liggen in de lijn der verwachting. Wat overblijft zijn de laatste 3 punten, welke redelijk marginaal zijn.

CONCLUSIE

De voorgestelde wijzigingen in het gebiedsplan uit het advies van BVR zijn marginaal.

Verder staan er in het advies van BVR een aantal algemene adviezen richting de gemeente:

- Wees duidelijk.
- Kom beloftes na.
- Realiseer een betere polder samen met de inwoners.

Deze adviezen kunnen wij volledig onderschrijven. Al is het wel tekenend dat dit expliciet genoemd moet worden. Je zou mogen verwachten van onze gemeente dat deze uitgangspunten vanzelfsprekend zijn en geen advies behoeven.

CONCLUSIE

Het is tekenend dat BVR met het volgende algemene advies richting de gemeente komt: "Wees duidelijk, kom beloftes na en realiseer een betere polder samen met de inwoners."

Aanvullingen van respondenten

- *"Het is schandelijk dat bewoners in zo'n laat moment bij de discussie betrokken worden. Ook lijkt het erop dat de resultaten van de 'volksraadpleging' erg gekleurd naar de wensen van de provincie worden aangepast."*
- *"Het is natuurlijk niet mogelijk om alles met de burgers te overleggen. Maar deze plannen gaan over veel eigendommen of toekomstplannen van ondernemers en daardoor burgers van de Wieringermeer. Zulke plannen moeten naar mijn mening veel beter en uitgebreider besproken worden dan het veranderen/vergroten van een parkeerplaats, fietspaden of verhoging van de huisdierentoeslag bijvoorbeeld. Daar zal dan ook een grote groep burgers mee geraakt worden, maar dat heeft minder impact op de eigendommen / ontwikkelingen voor de toekomst. "*

3. OMVANG AGRI++ GEBIED

Tijdens de dialoogsessies bleek er bij een grote groep deelnemers weerstand te zijn tegen met name de omvang van de ontwikkelingen rondom Agriport. Als LTO Noord zagen wij dit aankomen en daarom hebben wij zowel het College van B&W als de gemeenteraad gevraagd in hoeverre de omvang van het Agri++ gebied betrokken wordt in de discussie. Het door de gemeenteraad aangenomen amendement is hier namelijk niet helemaal duidelijk in. Het antwoord van de initiatiefnemer van het amendement, de VVD, was hierin helder: “de uitkomst van het overleg zoals genoemd in het amendement zou mogelijk tot een verdere inperking van de groei van Agri++ kunnen leiden”.

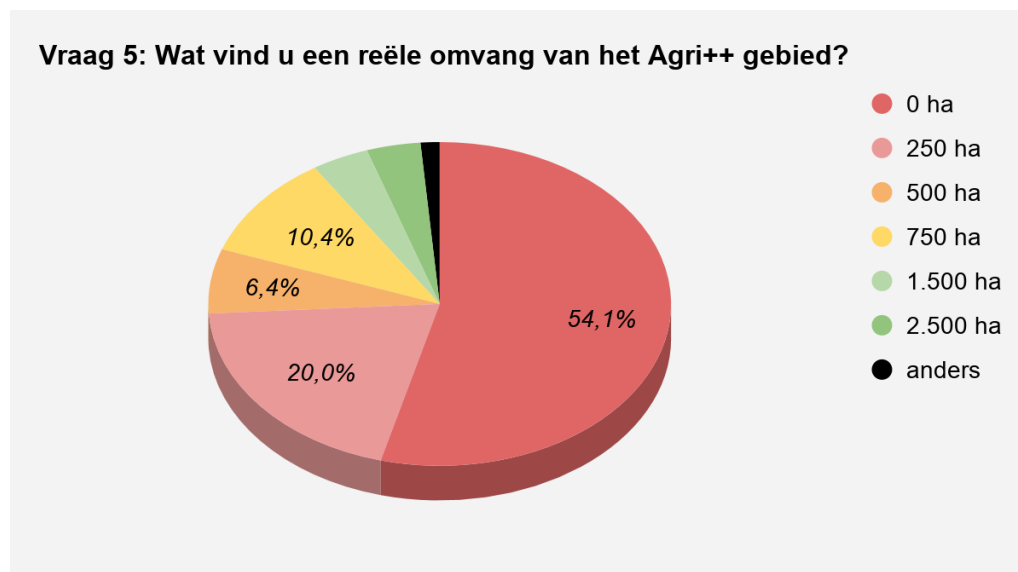
Het amendement geeft dus volgens initiatiefnemer VVD de mogelijkheid om het Agri++ gebied te verkleinen tot minder dan 750 ha. Het College van B&W heeft dit echter niet meegegeven aan adviesbureau BVR. Die zijn ervan uitgegaan dat de 750 ha vaststond en hebben dit ook zo gecommuniceerd aan de deelnemers van de sessies.

CONCLUSIE

Volgens de initiatiefnemer van het amendement, de VVD, had de omvang van het Agri++ gebied onderwerp van de discussie moeten zijn. Dit is echter niet gebeurd waardoor dit punt tijdens de sessies onderbelicht is gebleven.

3.1 Hoe is de omvang van Agri++ bepaald?

De omvang van het Agri++ gebied was aanvankelijk vastgesteld op 2.500 ha. Later is dit teruggebracht naar 1.500 ha. Vervolgens heeft de gemeenteraad dit verder teruggebracht naar 750 ha met als reden dat er anders te veel beslag gelegd zou worden op de toekomstige inrichting van de Wieringermeer.

De deelnemers aan de enquête geven er de voorkeur aan om de omvang van het Agri++ gebied nog verder terug te brengen. Een meerderheid wil zelfs helemaal geen Agri++ gebied.

De vraag die zich opdringt is hoe de omvang van het Agri++ gebied is bepaald. Het lijkt nu een soort koehandel te zijn. Waarom was in eerste instantie 2.500 ha nodig en is nu 750 ha ook goed? Met andere woorden: wat is het fundament onder de omvang van Agri++?

In het advies van BVR staat dat op Agri++ alleen datacenters en glastuinbouw toegestaan zou moeten worden. De vraag is vervolgens: hoe groot is de ruimtebehoefte voor glastuinbouw en datacenters rondom Agriport de komende jaren eigenlijk?

- Ruimtebehoefte glastuinbouw
Op pag. 9 van het BVR Advies wordt verwezen naar de ‘Verkenning ruimtebehoefte glastuinbouw Greenport NHN’. In dit rapport wordt gesproken over een ruimtebehoefte aan glastuinbouw op Agriport van 110 tot 130 ha tot 2030.
- Ruimtebehoefte datacenters
Op pag. 17 van het gebiedsplan Wieringermeer wordt de huidige inschatting van de vraag naar datacenters gesteld op 70 tot 260 ha.

Als beide bij elkaar worden opgeteld dan ontstaat er een ruimtebehoefte van tussen de 200 en 400 ha aan glastuinbouw en datacenters.

CONCLUSIE

Volgens de bronnen van het gebiedsplan is de ruimtebehoefte aan glastuinbouw en datacenters 200 tot 400 ha. Het is bijzonder dat de gemeente vervolgens een zoekgebied wil aanwijzen van 750 ha en aanvankelijk zelfs 2.500 ha.

Verder vragen wij ons af in hoeverre het überhaupt verstandig is om meer datacenters toe te staan op Agriport vanwege de circulariteit. Hier komen we later nog op terug.

3.2 Onderzoek ruimtebehoefte huidige agrarische sector

Toen Agriport A7 rond het jaar 2000 ontstond was er een grote behoefte aan glastuinbouwgebied. Daarnaast waren de perspectieven in agrarische sectoren die moesten wijken voor de glastuinbouw een stuk minder. Deze situatie is nu echter sterk veranderd.

Blijkens het rapport ‘Verkenning Ruimtebehoefte Glastuinbouw Greenport NHN’ is de behoefte aan glastuinbouw de komende 10 jaar beperkt. De behoefte aan grond voor de bestaande agrarische sectoren in de Wieringermeer lijkt echter hoog. LTO Noord Hollands Kroon wil deze behoefte van de bestaande sectoren in beeld brengen door middel van een gedegen onderzoek. Hiermee willen zij aantonen dat de grond die nu wellicht anders bestemd gaat worden niet gemist kan worden door de huidige landbouw in de Wieringermeer.

Wij zijn van mening dat dit rapport meegenomen moet worden bij de bepaling van de omvang van het Agri++ gebied: “Hoe groter de grondbehoefte van de huidige landbouw, des te kleiner Agri++”. Deze opvatting wordt overigens ondersteund door 85% van de deelnemers aan de enquête.

ADVIES

De omvang van het Agri++ gebied zou onderbouwd moeten worden met gedegen onderzoek naar:

- de ruimtebehoefte van de bestaande agrarische sector.
- het aantal datacenters dat nog duurzaam is in te passen.
- (voor zover noodzakelijk) de ruimtebehoefte van de glastuinbouw.

Aanvullingen van respondenten

- *"Veel vragen gaan over een situatie met het Agri++ gebied alsof dit bespreekbaar is. Bij veel mensen is dit juist niet bespreekbaar en is het gevoel dat er binnen de reeds bestaande planruimte moet worden gekeken. Hollands kroon moet agrarische hoofdstad blijven en dat gaat niet als er grond wordt afgestaan. Verder ligt de focus sterk op de Wieringermeer en bij een gebiedsplan voor onze gemeente zou je toch verwachten dat dan ook naar de gehele gemeente wordt gekeken. Het gehele agrarische complex bestaat uit zoveel meer bedrijven. Wil men de economische weerbaarheid en concurrentie kracht in stand houden dan moet er niet worden getornd worden aan productiefactor nummer één, de grond."*
- *"Maak van de polder geen industrie gebied het is een agrarisch productie gebied en dat moet het blijven: agrarische hoofdstad van NL."*
- *"Met dit gebiedsplan moeten ze niet bij 2500 ha of 750 ha beginnen!! Je begint altijd bij 0!"*

4. CIRCULARITEIT EN DATACENTERS

De gemeenteraad heeft het College van B&W meegegeven om ook het aspect van circulariteit verder te onderzoeken. Hier is tijdens de dialogosessies en in het advies echter niet of nauwelijks op ingegaan.

4.1 Energiebehoefte

De energiebehoefte van datacenters is groot. Het datacenter van Microsoft alleen verbruikt bijna 2% van alle stroom in Nederland. Op dit moment zijn er al meer datacenters op Agriport gevestigd (o.a. Google) en zijn er meer plaatsen vergund. Het is ons niet bekend hoe groot de energiebehoefte nu en in de toekomst is van het totaal.

	Energie (TWh)	% Nederland	Huishoudens
<i>Datacenter Microsoft</i>	2,2	1,9%	620.000
Windpark Wieringermeer	1,3	1,1%	370.000
Alle zonnestroom in Nederland (CBS 2017)	2,2	1,8%	610.000
Hemweg centrale Amsterdam	2,7	2,3%	750.000
Kerncentrale Borssele	4,0	3,4%	1.115.000
Energie opgave RES Noord Holland Noord	2,0	1,7%	550.000

Wat opvalt is dat de Regionale Energiestrategie (RES) opgave voor ons gebied, Noord-Holland Noord, ongeveer gelijk is aan het huidige elektriciteitsverbruik van alleen Microsoft. Uit de RES vloeien tot 2030 vele maatregelen voort, zoals: zonnepanelen op land, extra windmolens en gebruik van warmtepompen om huizen te verwarmen. Al deze inspanningen staan in ons gebied dus gelijk aan 1 datacenter.

CONCLUSIE

Het datacenter van Microsoft verbruikt bijna 2% van alle stroom in Nederland. Dat staat gelijk aan de gehele RES opgave voor Noord Holland Noord.

4.2 Restwarmte

De energie die een datacenter verbruikt komt uiteindelijk vrij als warmte. Bij de grote energiebehoefte van datacenters hoort dus ook een grote warmteproductie. Deze warmte wordt door de nu aanwezige datacenters op Agriport nauwelijks hergebruikt maar weggekoeld naar de buitenlucht. De warmteproductie van het datacenter van Microsoft komt overeen met het gasverbruik van ongeveer 150.000 gezinnen.

CONCLUSIE

De warmteproductie van het datacenter van Microsoft staat gelijk aan het gasverbruik van 150.000 gezinnen. Voldoende dus om een middelgrote stad van warmte te voorzien.

In Amsterdam en de Haarlemmermeer is al langer ervaring met datacenters. In deze gemeenten is een tijdelijke stop op datacenters afgekondigd, mede vanwege het aspect van circulariteit. Juist de benutting van

restwarmte is een cruciaal punt. Geopperd wordt om de restwarmte te gebruiken om steden te verwarmen. Sterke clustering van datacenters is dan echter niet verstandig omdat er snel te veel restwarmte beschikbaar is.

4.3 Vestigingscriteria datacenters

Nederland is een aantrekkelijk vestigingsland voor datacenters. De nabijheid van de AMX-IX in Amsterdam garandeert een goede connectiviteit. Verder is er een stabiel stroomnetwerk met redelijke stroomprijzen. Daarbij kan door ons gematigde klimaat de restwarmte makkelijk en goedkoop naar de buitenlucht worden afgevoerd. Voordeel van de Wieringermeer is daarbij nog dat de grondprijzen concurrerend zijn.

Vele redenen dus voor datacenters om zich in Nederland te vestigen. Maar is onze overheid, of in dit geval onze gemeente, niet te makkelijk geweest in de vergunningverlening?

In Finland bestaat bijvoorbeeld een verbod op het 'affakkelen' van restwarmte van datacenters. Daarmee is de beschikbaarheid van een warmte-afnemer een vestigingscriterium voor datacenters.

Hoewel onze gemeente altijd heeft gewezen op de benutting van restwarmte door de kassen is dit niet van de grond gekomen omdat dit niet rendabel was. Het is de vraag of dit nu überhaupt nog mogelijk is omdat de kassen hun energievoorziening al redelijk duurzaam op orde hebben. De elektriciteit die nodig is voor de datacenters wordt voor een gedeelte opgewekt bij de kassen. De restwarmte en CO₂ die bij de opwekking vrijkomt wordt gebruikt in de kassen. De verdere vraag naar warmte wordt ingevuld met aardwarmte. Hierdoor lijken de kassen nauwelijks nog een 'warmtevragers' te zijn.

CONCLUSIE

Op dit moment maken de kassen op Agriport geen gebruik van de restwarmte van de datacenters. Het is de vraag in hoeverre zij überhaupt nog behoefte hebben aan restwarmte van datacenters omdat zij hun warmtevraag al grotendeels duurzaam hebben ingevuld.

Het gemak waarmee datacenters grote hoeveelheden energie mogen verbruiken en hun restwarmte vrij mogen 'affakkelen' naar de buitenlucht staat in schril contrast met de RES-opgave die de burgers te wachten staat. Zonnepanelen op land, windmolens wellicht op 200 meter afstand, investeringen in warmtepompen en isolatie. Hoe kan de overheid dit van haar burgers vragen terwijl aan datacenters nauwelijks circulaire verplichtingen worden gesteld? Nogmaals: de RES voor Noord-Holland Noord staat gelijk aan 1 datacenter.

Anderzijds snapt LTO Noord dat datacenters nodig zijn. Ook op agrarische bedrijven wordt steeds meer gebruikt gemaakt van hoogstaande technologie met grote databehoeftes. Hollands Kroon wordt in rap tempo aangesloten op glasvezel en iedereen is daar blij mee. Dat datacenters er moeten komen is dus wel duidelijk. De vraag is alleen of het verstandig is om deze op een kluitje neer te zetten met weinig warmtevragers in de buurt.

Onze indruk is dat circulariteit en duurzaamheid onvoldoende belicht zijn bij de vergunningverlening aan datacenters tot nu toe. Wij willen pleiten voor een herbezinning. In de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer wordt dit al gedaan en is een tijdelijke stop op datacenters afgekondigd, mede vanwege het aspect van circulariteit.

Breng eerst in beeld welke verplichtingen de gemeente is aangegaan richting de datacenter-bedrijven op Agriport. Welke totale energiebehoefte hoort hier nu en in de toekomst bij? Op welke manier denken de bedrijven deze energiebehoefte duurzaam in te vullen en welke gevolgen heeft dit voor de leefomgeving van de inwoners? Welke warmtevraag is er uit de omgeving te verwachten (o.a. kassen) en in hoeverre stemt deze vraag overeen met de restwarmteproductie van de bestaande datacenters? Is er nog een restwarmtekoppeling tot stand te brengen tussen de bestaande datacenters en kassen?

Kortom, een gedegen onderzoek naar de stand van zaken op dit moment om te kunnen bepalen hoeveel datacenters nog duurzaam kunnen worden ingepast rondom Agriport.

In de enquête spreekt een grote meerderheid van bijna 95% zich uit voor het uitvoeren van een dergelijk onderzoek.

ADVIES

Kondig een tijdelijke stop op de bouw van datacenters af zoals dat in de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer ook is gebeurd. Gebruik de tijd om een gedegen onderzoek uit te voeren naar de stand van zaken op dit moment om te kunnen bepalen hoeveel datacenters nog duurzaam zijn in te passen rondom Agriport. Voorkom dat onze duurzame ambities vooral neerkomen bij de burgers (RES) en dat datacenters worden ontzien.

Aanvullingen van respondenten

- *"Het is vreemd dat landbouw(met de bijbehorende natuur) moet wijken voor de industrie. In de industrie is geen natuur aanwezig, en de kassen dragen ook niet bij aan de natuur/biodiversiteit. Bovendien zijn ze gewoon schadelijk voor de natuur, door de uitstoot van het vele licht (naast de insecten en andere dieren, hebben ook de menselijke inwoners van de gemeente en ver daarbuiten hier last van), het leefgebied wordt sterk verminderd. In Duitsland is er al regelgeving dat het areaal landbouwgrond minimaal mag krimpen."*
- *"Er wordt steeds gesproken over het leefmilieu, maar nergens lees ik iets over de impact voor de natuur. Lichtvervuiling zorgt voor een nog verdere afname van de nachtdieren, die toch al schaars beginnen te worden. Er zou door de gemeente ook eens nagedacht moeten worden over wat al die 'horizon vervuiling' doet met de ontwikkeling van de noordkop tot toerisme trekker. Geen enkel mens wil een mooi Hollands landschap (wei-koe-slootjes enz) met daarin van die klimaatminaretten en datacenters. Wat levert de gemeente en provincie het meeste op...de burger heeft het nakijken (en een windmolen/datacenter en kassencomplex in de achtertuin). Zet windmolens langs de snelweg neer bij industriegebieden, plaats zonnepanelen op alle platte daken van bedrijfspanden, bouw datacenters nabij grote steden dan kunnen ze daar direct voor de reeds eerder genoemde stadsverwarming zorgen."*

5. DE WIERINGERMEER... EEN BLANCO VEL?

In het advies van BVR staat dat binnen Agri++ alleen datacenters en glastuinbouw toegestaan zou moeten worden. Wij zijn benieuwd of het College van B&W dit advies overneemt. In het gebiedsplan wordt namelijk aangegeven dat binnen Agri++ zich ook bedrijven kunnen vestigen die "niet passen op reguliere bedrijventerreinen en die een substantiële bijdrage leveren aan het functioneren van het agrarisch cluster".

In een gesprek met wethouder Meskers kwam naar voren dat er interesse getoond was door Tesla voor vestiging in de Wieringermeer. Hoewel er gesprekken hebben plaatsgevonden is dit afgeketst omdat de benodigde oppervlakte niet beschikbaar was.

Wij vroegen ons vervolgens af welke criteria er zijn om dergelijke aanvragen te kunnen toetsen. Deze criteria zijn terug te vinden op pagina 35 van het concept gebiedsplan.

Een bedrijf als Tesla lijkt ons niet te voldoen aan het eerste criteria. Het levert naar onze mening namelijk geen "substantiële bijdrage aan het functioneren van het agrarische cluster". Omdat er toch gesprekken gevoerd zijn met Tesla vragen wij ons daarom af welke bedrijven wel en niet toegestaan gaan worden binnen Agri++.

Wat hier ook een rol in speelt is dat het zoekgebied voor Agri++ aanvankelijk veel groter was vastgesteld (2.500 ha) dan de behoefte aan glastuinbouw en datacenters (200-400 ha). Het gevoel dat ontstaat is dat er gepoogd is een groot blanco vel te creëren waarbij achteraf kan worden bepaald wie wel en niet welkom zijn. Bovendien wordt als laatste criterium aangegeven dat via een donatie in een op te richten gebiedsfonds gecompenseerd kan worden voor "grootschalige ontwikkelingen die niet afdoende bijdragen aan de beoogde ontwikkelingen van het gebied". Het lijkt erop dat daarmee bedrijven die eigenlijk niet passen toch welkom zijn mits zij voldoende betalen.

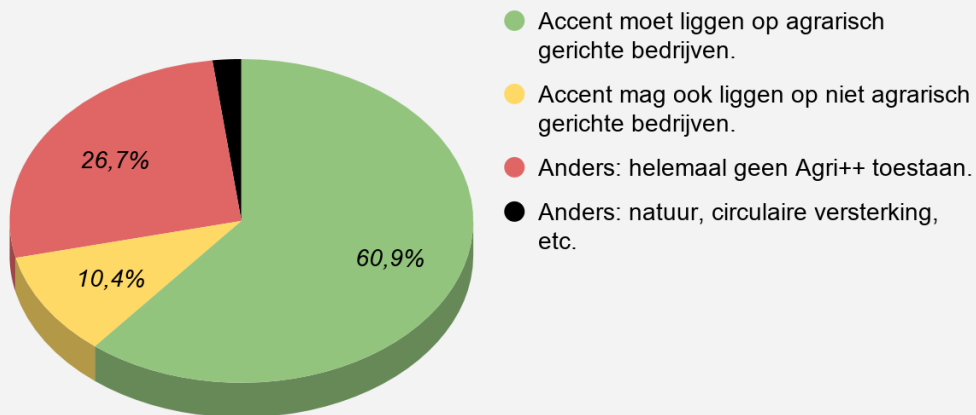
CONCLUSIE

Aanvankelijk werd het zoekgebied Agri++ veel groter vastgesteld (2.500 ha) dan de verwachte ruimtebehoefte aan glastuinbouw en datacenters (200-400 ha). Bovendien kunnen bedrijven die niet passen bij de beoogde ontwikkelingen in het gebied dit afkopen middels een donatie in het gebiedsfonds. Het lijkt erop dat hiermee gepoogd is een groot blanco vel in de Wieringermeer te creëren waar van alles mogelijk is zolang je voldoende geld meeneemt.

ADVIES

Als ontwikkelingen niet afdoende bijdragen aan de beoogde ontwikkelingen van het Agri++ gebied, sta deze dan niet toe. Creëer geen mogelijkheid om ongewenste ontwikkelingen 'af te kopen' middels een gebiedsfonds.

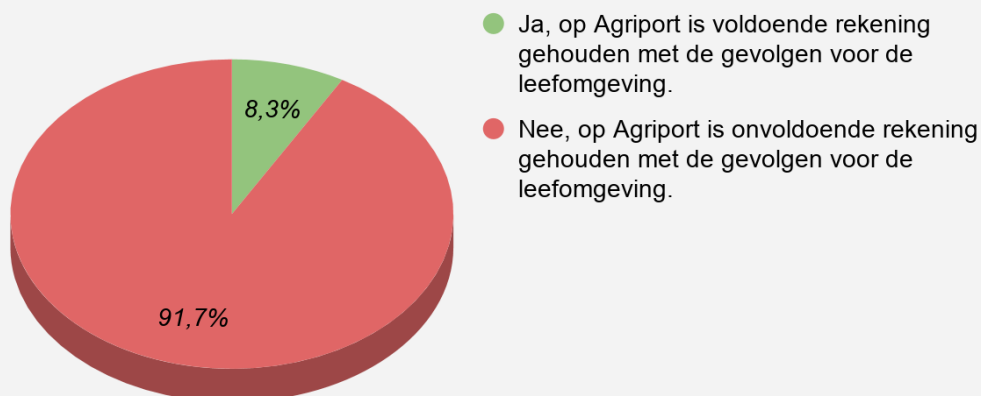
Vraag 7: Hoe ziet u de invulling van het Agri++ gebied het liefst?

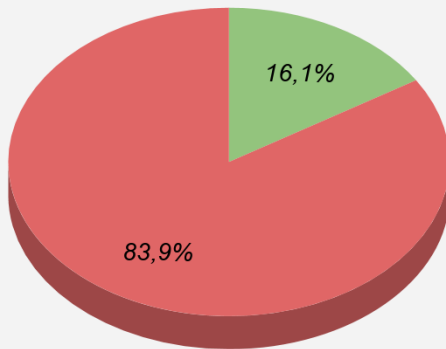
Uit de enquête blijkt dat een grote meerderheid aangeeft dat de invulling van Agri++ zich moet richten op agrarische bedrijven. Ruim 25% heeft bij 'Anders' ingevuld dat Agri++ helemaal niet toegestaan moet worden.

Verder blijkt dat een grote groep inwoners het gevoel heeft dat "ze de grip op hun Wieringermeer zijn verloren". De gemeente lijkt zonder noemenswaardig overleg plannen te maken in de Wieringermeer zonder zich voldoende te bekommeren om de leefomgeving van haar inwoners.

Stelling 13b: Binnen het bestaande Agriport gebied is voldoende rekening gehouden met de gevolgen voor de leefomgeving.

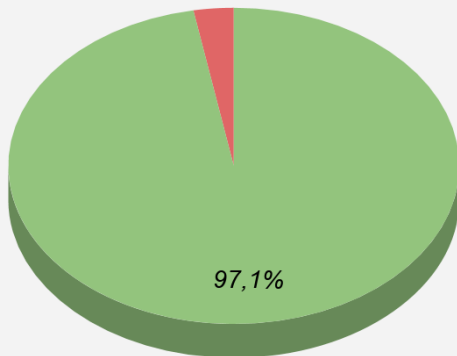
Stelling 13c: Binnen het bestaande netwerk van windmolens is voldoende rekening gehouden met de gevolgen voor de leefomgeving.

- Ja, in het windplan is voldoende rekening gehouden met de gevolgen voor de leefomgeving.
- Nee, in het windplan onvoldoende rekening gehouden met de gevolgen voor de leefomgeving.

Verder blijkt dat de deelnemers aan de enquête zich onvoldoende betrokken voelen bij de plannen. Zij willen ook nadat het gebiedsplan is vastgesteld dat de gemeente grote ontwikkelingen vroegtijdig overlegt met hen.

Stelling 14b: Ook na vaststelling van het Gebiedsplan moet de gemeente grote ontwikkelingen (bv nieuwe datacenters) vroegtijdig overleggen met haar burgers.

- Ja, de gemeente moet ook bij nadere invulling van het Gebiedsplan inwoners vroegtijdig betrekken.
- Nee, dit is niet nodig.

ADVIES

Behandel alleen andere aanvragen als ze bijdragen aan het agrarisch cluster. Volg dan een transparant traject waarbij de inwoners vroegtijdig worden betrokken. Creëer geen mogelijkheid om ongewenste ontwikkelingen 'af te kopen' middels een gebiedsfonds.

Aanvullingen van respondenten

- *"Ik ben geboren en getogen in de Wieringermeer. Ik woon er nog steeds met heel veel plezier, maar al het plezier wordt me ontnomen door alle molens die ik zie als je het land opkijkt, het maakt niet uit waar je heen kijkt altijd zie je een molen. S'nachts in bed hoor je ze ook. Het stoort me dat het plezier van wonen in een dorp wordt ontnemt door dit soort besluiten, nog meer molens en dan heb het nog niet over de datacentra. Geen visite plaatje voor de Wieringermeer. De kassen geven zoveel licht s'avonds, dit kan niet goed zijn voor de natuur. Maar helaas zijn er mensen die alleen maar geld zien en dan gaat het over de rugen van mensen die hier niets tegen kunnen en mogen zeggen. Ik vrees dat er alleen maar verliezers zijn."*
- *"Agriport is vervuiling van onze mooie polder. Geef de boeren de ruimte en stop met uitbreiding. Vooral de lichtvervuiling en de toestroom van arbeidsmigranten maakt de leefbaarheid van de polder niet beter."*

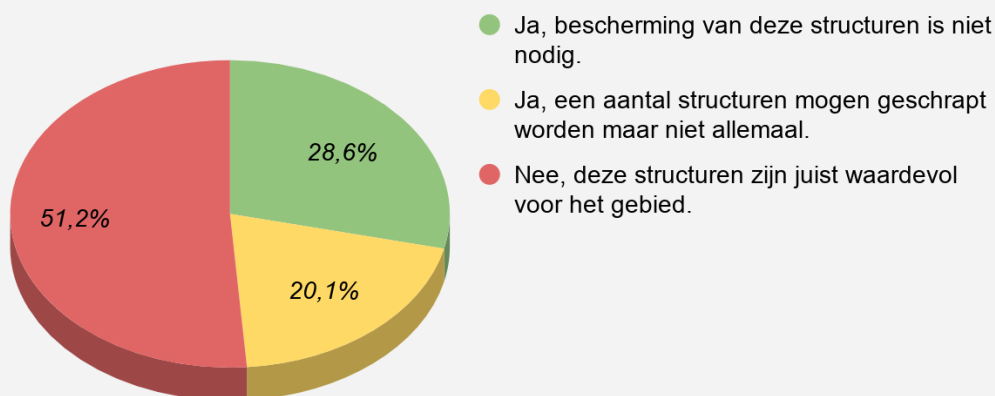
6. ASPECTEN NAAST AGRI++

Groot twistpunt binnen het gebiedsplan is de omvang van Agri++ en de mogelijke ontwikkelingen daarbinnen. Ons advies heeft zich tot nu toe vooral daarop gericht. Toch spelen er nog een aantal andere onderwerpen die wij hieronder willen behandelen.

6.1 Cultuurhistorisch waardevolle gebieden

In het Gebiedsplan wordt gesproken over cultuurhistorisch waardevolle structuren: rechte vaarten en wegen met regelmatig verspreide erven erlangs (bijv. Schelpenbolweg, Noorder- en Oosterkwelweg, Wester- en Oosterterpweg). Ontwikkelingen in deze gebieden kunnen in de toekomst extra beperkingen met zich meebrengen voor ondernemers in die gebieden.

Stelling 11: Cultuurhistorische waardevolle structuren moeten uit het gebiedsplan geschrapt worden.

Uit onze enquête blijkt dat er genuanceerd gedacht wordt over de cultuurhistorisch waardevolle structuren. Veel agrariërs en andere ondernemers zitten niet te wachten op extra beperkingen als zij hun bedrijf willen ontwikkelen. Wat lijkt te steken is dat hen allerlei beperkingen wordt opgelegd terwijl in hun voor- of achtertuin het kenmerkende Wieringermeer landschap verandert in een industrieterrein. Anderzijds zegt ongeveer de helft van de deelnemers aan de enquête dat cultuurhistorisch waardevolle structuren behouden moeten blijven.

ADVIES

Zorg bij de cultuurhistorisch waardevolle gebieden voor een balans met niet teveel beperkingen voor agrariërs enerzijds en voldoende oog voor de beleving van de inwoners anderzijds. Realiseer hierbij dat het steekt dat agrariërs allerlei beperkingen worden opgelegd terwijl in hun voor- of achtertuin het kenmerkende Wieringermeer landschap verandert in een industrieterrein.

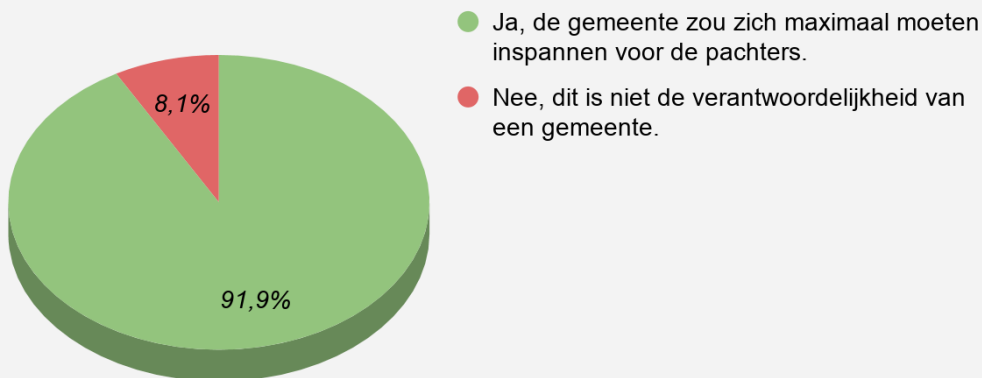
Overigens heeft het Ccollege van B&W tijdens de bijeenkomst van 21 januari in de cultuurschuur aangegeven nog eens kritisch naar deze structuren te kijken.

6.2 Pachtbedrijven in het Agri++ gebied

De gemeenteraad heeft het College van B&W meegegeven om ook het aspect van pachtbedrijven verder te onderzoeken. Hier is tijdens de gespreksrondes en in het advies echter niet op ingegaan.

In het Agri++ gebied zijn een aantal pachtbedrijven gesitueerd. Het is onduidelijk wat er met de ondernemers op deze bedrijven gaat gebeuren als de grond die zij pachten anders bestemd gaat worden.

Stelling 12: Onze gemeente zou zich maximaal in moeten spannen om deze pachters te beschermen zodat zij niet vergaand de dupe worden van het Agri++ gebied.

Uit de enquête blijkt dat men vindt dat de gemeente zich maximaal in moet spannen om te pachters te helpen zodat ze niet vergaand de dupe worden van het Agri++ gebied.

ADVIES

De gemeente zou samen met LTO en de pachters moeten onderzoeken op welke wijze het e.e.a. ingekleed kan worden zodat de pachters niet de dupe worden van de plannen in Agri++. Een rol van de gemeente kan zijn dat zij de gelegenheid te baat nemen om bij RVB te vragen naar een betere landbouwstructuur, verkaveling en ondersteuning bij uitplaatsing naar andere gebieden.

Aanvullingen van respondenten

- "Wij zijn bang, dat door het invoeren van het gebiedsplan, met name cultuurhistorische lint, dat er een vrijheidsbeperking ontstaat met wat we op ons eigen erf mogen doen. Bijvoorbeeld bomen kap en de uitbreiding van gebouwen."
- "We kunnen verwachten dat de datacenters zullen groeien, daar zijn de meeste al mee akkoord denk ik. Maar dan de agrariërs in de Wieringermeer 'op slot' zetten omdat dat dan in huidige staat 'moet' blijven, dat voelt een beetje oneerlijk. Misschien zullen Rijkwaterstaat en Provincie NH het soms moeten personaliseren. Kijk even naar je eigen huis. De buurman mag bij wijze van een flatgebouw laten bouwen en dit in gebruik laten nemen door toeristen dat voor meer inkomsten in het dorp zorgt. Dat is mooi. Máár zelf worden bij jou alle vergunningen ingetrokken omdat uw huisje hetzelfde moet blijven zoals het nu is... Een stom voorbeeld misschien. Maar het zou fijn zijn als sommige mensen hogerop zich soms éven willen/kunnen verplaatsen in een ander, dan alleen aan het (grote) geld te denken."

7. WIE GAAT ER OVER GEBIEDSPAN WIERINGERMEER?

De gemeente heeft het gebiedsplan samen met de provincie Noord-Holland en het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier opgesteld. Gevolg hiervan is dat de gemeente eventuele wijzigingen eerst moet overleggen met deze partijen. Toch is het aan de gemeenteraad om het gebiedsplan uiteindelijk vast te stellen.

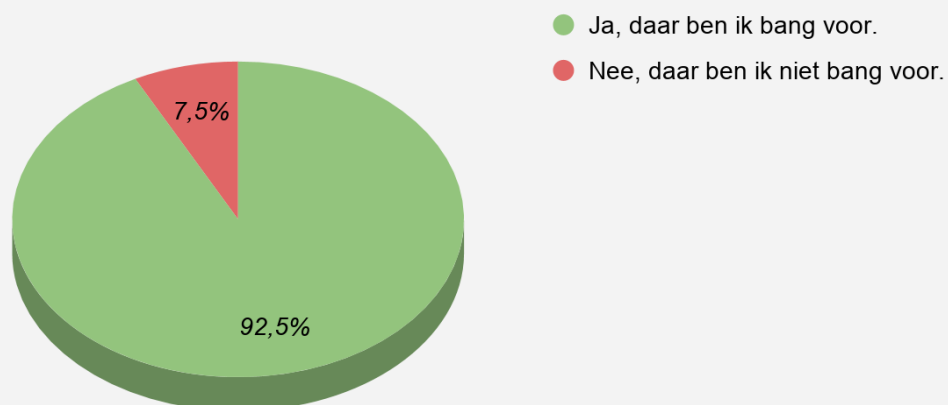
De gekozen constructie waarbij het gebiedsplan wordt geschreven door drie partijen heeft in het verleden al voor veel discussie gezorgd. De open houding met volop burgerparticipatie die wij van de gemeente kenden bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie was bij het gebiedsplan Wieringermeer compleet verdwenen. Navraag leerde dat dit vooral kwam door de houding van de provincie Noord-Holland. De gemeente wilde wel meer burgerparticipatie maar de provincie was dit niet gewend. Dit resulteerde erin dat de burgers min of meer buitenspel werden gezet.

CONCLUSIE

Door de houding van de provincie Noord Holland is de burgerparticipatie bij het gebiedsplan minimaal gebleven terwijl onze gemeente hier wel op aandrong.

Het 'buitenspel zetten' van de burgers had gevolgen. Het grote aantal zienswijzen en aantal insprekers dat hier het gevolg van was leidde ertoe dat het gebiedsplan niet werd vastgesteld. De gemeenteraad zorgde er middels een amendement voor dat er toch met de burgers moest worden overlegd.

Vraag 15: Bent u er bang voor dat de mening van de inwoners van Hollands Kroon uiteindelijk terzijde wordt geschoven door de Provincie en het Waterschap?

De indruk die het bij ons achterlaat is dat voor de provincie Noord-Holland de mening van de burgers niet telt. Daarom zijn we er bang voor dat op een later moment de mening van de inwoners van Hollands Kroon door hen terzijde wordt geschoven.

Het lijkt een bijzonder ondemocratisch proces: de provincie Noord-Holland, die voor de burgers niet zichtbaar is en zich ook niet hoeft te verantwoorden, kan een doorslaggevende stem hebben in het geheel. Het zal toch niet zo zijn dat er straks een vergadering achter gesloten deuren plaatsvindt met mensen die we niet kennen en dat alle burgerparticipatie weer teniet gedaan wordt?

ADVIES

Zorg ervoor dat de burgers van Hollands Kroon niet nogmaals buitenspel worden gezet. Vraag aan de provincie en het waterschap groen licht om het democratische proces rondom het gebiedsplan nu zijn weg te laten vinden zonder inmenging van hen.

Aanvullingen van respondenten

- *“Bedankt voor het opstellen zodat ook omwonenden hierover kunnen meedenken. En door de enquête hier beter over geïnformeerd zijn.”*
- *“Ben erg blij dat jullie een enquête houden. Ik hoop dat de gemeente, wethouders en bestuurders dan ook iets met de mening van mij en de inwoners van de wieringermeer gaat doen. Elke Wieringermeerder heeft nu de gedachten dat de gemeente onze mooie Wieringermeer als afvoerputje gebruikt. Dit door allerlei mega projecten waar de gemeente heel veel geld voor krijgt. De gemeente staat niet stil wat deze impact heeft op de leef/woon omgeving. En laten daar door de inwoners van de wieringermeer links liggen en vinden geld belangrijker.”*